

**Міністерство освіти і науки України
Одеська обласна рада
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська обласна універсальна наукова бібліотека
імені М. Грушевського
Одеський національний політехнічний університет**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:
ТЕОРІЇ ТА ІННОВАЦІЇ**

**МАТЕРІАЛИ
VI Міжнародної науково-практичної конференції
студентів, аспірантів та молодих науковців,**

Одеса, 19-20 березня 2020 р.

УДК 002.1(062.552)

А 43

Редакційна колегія:

Спрінсян В. Г. – заслужений працівник освіти України, канд. мистецтвознавства, завідувач кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій (ІДМК) Одеського національного політехнічного університету (ОНПУ), голова Асоціації документознавців України (*голова редколегії*)

Розова Т. В. – Академік Академії наук вищої школи України, доктор філос. наук, професор, завідувач кафедри культурології, мистецтвознавства та філософії культури ОНПУ

Баландіна Н. Ф. – доктор філол. наук, професор кафедри ІДМК ОНПУ

Сухотеріна Л. І. – доктор істор. наук, професор, завідувач кафедри політології ОНПУ

Чурсін М.М. – доктор пед. наук, доцент кафедри ІДМК ОНПУ

Шевченко О.В. – доктор наук із соц. ком., професор кафедри ІДМК ОНПУ

Колот С.О. – кандидат психол. наук, доцент, декан гуманітарного факультету ОНПУ

Бірюкова Т.Л. – кандидат наук із соц. ком., доцент кафедри ІДМК ОНПУ

Кубко В. П. – кандидат філос. наук, доцент кафедри ІДМК ОНПУ

Мельник С.М. – кандидат філол. наук, доцент кафедри ІДМК ОНПУ

Панькевич О.О. – кандидат пед. наук, доцент кафедри ІДМК ОНПУ

Якубовська М. Г. – кандидат філол. наук, доцент кафедри ІДМК ОНПУ

А 43 **Актуальні питання документознавства та інформаційної діяльності: теорії та інновації:** зб. Матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції, Одеса, 19-20 березня 2020 р. / під заг. ред. В. Г. Спрінсяна. – Дніпро : Середняк Т. К., 2020. – 435 с.

ISBN 978-617-7822-57-7

Збірник містить матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених, присвяченої проблемам документознавства, інформаційної діяльності, соціальної комунікації, інформаційного забезпечення освітніх процесів, інформаційного менеджменту в організаціях і прикладних аспектів застосування інформаційних технологій. Статті та тези доповідей охоплюють також проблеми сучасної міжкультурної та міжособистісної комунікації. Конференція була проведена Одеським національним політехнічним університетом 19-20 березня 2020 року.

Збірник розраховано на наукових працівників, спеціалістів інформаційної сфери, викладачів, аспірантів і студентів.

Друкується за рішенням Вченої ради гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції.

Відповідальність за зміст статей покладається на авторів.

Министерство образования и науки Украины
Одесский областной совет
Одесская областная государственная администрация
Одесская областная универсальная научная библиотека
имени М. Грушевского
Одесский национальный политехнический университет

**«Актуальные вопросы документоведения и
информационной деятельности:
теории и инновации»**

МАТЕРИАЛЫ
VI Международной научно-практической конференции
студентов, аспирантов и молодых ученых,

Одесса, 19-20 марта 2020 г.

2020

The Ministry of Education and Science of Ukraine
Odessa Regional State Administration
Odessa Regional Council
Odessa M. Hrushevsky Regional Universal Scientific Library
Odessa National Polytechnic University

**Topical issues of records management and
information activities: theories and innovations**

Collection of Papers
of the 6th International Scientific and Practical Conference of
students, postgraduates and junior researchers

Odesa, March, 19-20, 2020

2020

УДК 002.1(062.552)

A 43 Актуальные вопросы документоведения и информационной деятельности: теории и инновации: сб. Материалов VI Международной научно-практической конференции, Одесса, 19-20 марта 2020 / под общ. ред. В. Г. Спринсян. – Днепр: Середняк Т. К., 2020. – 435 с.

ISBN 978-617-7822-57-7

Сборник содержит материалы VI Международной научно-практической конференции студентов, аспирантов и молодых ученых, посвященной проблемам документоведения, информационной деятельности, социальной коммуникации, информационного обеспечения образовательных процессов, информационного менеджмента в организациях и прикладных аспектов применения информационных технологий. Статьи и тезисы докладов охватывают также проблемы современной межкультурной и межличностной коммуникации. Конференция была проведена Одесским национальным политехническим университетом 19-20 марта 2020 года.

Сборник рассчитан на научных работников, специалистов информационной сферы, преподавателей, аспирантов и студентов.

Печатается по решению Ученого совета гуманитарного факультета Одесского национального политехнического университета

Материалы конференции публикуются в авторской редакции.

Ответственность за содержание статей возлагается на авторов.

UDC 002.1(062.552)

A 43 Topical issues of records management and information activities: theories and innovations: Collection of papers, 6th International Scientific and Practical Conference, 19-20 March 2020 / edited by V.G. Sprinsyan. – Dnipro : T.K. Serednyak, 2020. – 435 pp.

ISBN 978-617-7822-57-7

The collection comprises articles of the 6th International Scientific and Practical Conference of students, postgraduates and young scientists on problems of records management, information activities, social communication, information support of educational process, information management in organizations and applied aspects of information technologies application. The articles and abstracts also cover the problems of intercultural and interpersonal communication. The conference was held at Odessa National Polytechnic University on 19-20 March 2019.

The collection is intended for researchers, information specialists, teachers, postgraduate students and students.

Printed by the decision of the Academic Council of the Faculty of Humanities, Odessa National Polytechnic University.

The conference papers are published in author's edition.

The contents of the articles rest entirely with the authors.

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ДОСЛІДЖЕННЯ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тетяна Лугова, Анна Сакута

ІСТОРИОГРАФІЧНА ТА НОРМАТИВНА БАЗА ДЛЯ
ДОКУМЕНТУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ,
ЩО ЗДІЙСНЮЮТЬ РЕМОУНТ ЕЛЕКТРОННОГО ТА
ОПТИЧНОГО УСТАТКУВАННЯ (ДОМОФОНІЗАЦІЇ)..... 11

Ельвіра Попушова

БАР'ЄРИ У ПОШИРЕННІ ПОСЛУГ АУТСОРСИНГУ
БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ НА ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ..... 33

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ

Зарнигор Абидова

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ
ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЕКТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
УЧАЩИХСЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КОЛЛЕДЖЕЙ 41

Зафар Асраев

ТЕХНОЛОГИИ СОЗДАНИЯ И ИСПОЛЬЗОВАНИЯ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО РЕСУРСА 49

Зафар Асраев

МЕТОДИКА ПРОЕКТИРОВАНИЯ СОДЕРЖАТЕЛЬНОЙ
ЧАСТИ ЭЛЕКТРОННЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ РЕСУРСОВ 55

Оксана Лаба, Людмила Шевадуцька

ДО КОНЦЕПЦІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ МОДЕЛІ МАРКЕТИНГОВИХ
КОМУНІКАЦІЙ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ
ВИЩОЇ ОСВІТИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ..... 64

Djamel Merzoug

INTRODUCING IT TECHNOLOGY IN WELDING
TECHNOLOGY TRAINING 75

Олим Мирзаев

ОПРЕДЕЛЕНИЕ И КЛАССИФИКАЦИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ
ТЕХНОЛОГИИ..... 77

<i>Зарина Муродова</i>	
ФОРМИРОВАНИЕ И ОПРЕДЕЛЕНИЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦИАЛА В ОБРАЗОВАНИИ	83
<i>Санъат Рахматов</i>	
ПРЕИМУЩЕСТВА ДИСТАНЦИОННОГО ОБРАЗОВАНИЯ	94
<i>Олим Мирзаев, Санъат Рахматов</i>	
ВОЗМОЖНОСТИ И ИНТЕРАКТИВНЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ КУРСА СИСТЕМЫ MOODLE	99
<i>Санъат Рахматов, Азамат Муртазоев</i>	
ЭЛЕКТРОННОЕ ОБУЧЕНИЕ И ДИСТАНЦИОННЫЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ	108
<i>Санъат Рахматов, Умед Фатуллоев</i>	
НАПРАВЛЕНИЯ ВНЕДРЕНИЯ СРЕДСТВ НОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБРАЗОВАНИЕ	115
<i>Рустам Сариев</i>	
ИНТЕГРАЦИЯ УЧЕБНОЙ И ВНЕУЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	121
<i>Рустам Сариев</i>	
ИНТЕРАКТИВНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ.....	126
<i>Рустам Сариев</i>	
ТЕХНОЛОГИИ ДИСТАНЦИОННОГО ОБРАЗОВАНИЯ В ВУЗАХ	132
<i>Тетяна Бірюкова, Сладкова Марі</i>	
ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА: БЛОГЕРСТВО ЯК ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА	138

ІНФОРМАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В ОРГАНІЗАЦІЯХ

<i>Юлія Вязун, Наталія Якименко</i>	
АВТОМАТИЗАЦІЯ ДОВІДКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ РОБОТИ КАДРОВОЇ СЛУЖБИ УНІВЕРСИТЕТУ.....	146
<i>Катерина Дяченко</i>	
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ВЕБСАЙТУ В ДІЯЛЬНОСТІ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ЗАКЛАДУ	153
<i>Владислава Зачко, Наталя Масі</i>	
КОУЧИНГ ЯК МОДЕЛЬ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДІВ ПІДВИЩЕННЯ КОМУНІКАЦІЙНИХ ТА ЛІДЕРСЬКИХ НАВИЧОК МЕНЕДЖЕРІВ НА ПРИКЛАДІ ОРГАНІЗАЦІЇ «TOASTMASTERS»	161

Олена Карась

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА
В СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ..... 167

Інна Кірчук

ЗАДОВОЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ
ЧЛЕНІВ КОЛЕКТИВУ ЯК ЧИННИК ПСИХОЛОГІЧНОЇ
МОТИВАЦІЇ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 172

Інна Кірчук, Олена Панькевич

ДОКУМЕНТАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ НА ПІДПРИЄМСТІ 181

Надія Малайко

ЗАСТОСУВАННЯ АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ
УПРАВЛІННЯ ДОКУМЕНТАМИ «ДОКПРОФ3»
В ДІЯЛЬНОСТІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ..... 187

Іван Омеко, Ганна Зірчак

ІНФОРМАЦІЙНО-ДОКУМЕНТАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
МАШИНОБУДІВНОГО БІЗНЕСУ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-
УПРАВЛІНСЬКІ ІННОВАЦІЇВ КОМПАНІЇ 194

ІННОВАЦІЇ В ДОКУМЕНТАЦІЙНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Нафиса Заявтитдинова

РОЛЬ ДОКУМЕНТООБОРОТА В МЕНЕДЖМЕНТЕ..... 201

Ярослава Сидорчук

СИСТЕМНІ МОДЕЛІ ДОКУМЕНТАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ 207

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Євген Кочанжі

АНАЛІЗ МЕХАНІЗМІВ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ
ПРО СТВОРЕННЯ НОВОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО
ПРОДУКТУ НА ПРИКЛАДІ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРИ..... 212

Дарія Марущак

БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ
В ЕЛЕКТРОННОМУ СЕРЕДОВИЩІ 218

<i>Анна Петрусьова</i>	
ДИЗАЙН ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОДУКТУ НАВЧАЛЬНИХ ІНТЕРНЕТ-СЕРВІСІВ ЯК ЧИННИК ЇХ КОНКУРЕНТНОСПРОМОЖНОСТІ	225
<i>Анна Петрусьова, Олена Шевченко</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У БІБЛІОТЕКАХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	232
<i>Анна Сакута</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ В РОБОТУ ТРАДИЦІЙНИХ АРХІВІВ УКРАЇНИ.....	238
<i>Лоліта Сорока</i>	
РОЗРОБКА ІНФОРМАЦІЙНОГО НАПОВНЕННЯ РЕКЛАМНОЇ СТОРІНКИ WEB-САЙТУ ОРГАНІЗАЦІЇ	242
<i>Лоліта Сорока</i>	
ЕЛЕКТРОННА КОМЕРЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО БІЗНЕСУ	250
<i>Мілана Ханієва</i>	
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОЇ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ	257
<i>Юлія Шевченко</i>	
MEDIA AS A SOFT POWER TOOL: CHINA'S APPROACH	261

ДОКУМЕНТНА КОМУНІКАЦІЯ В СУЧАСНОМУ ТЕХНІКО- ОРІЄНТОВАНОМУ СВІТІ

<i>Світлана Брайченко, Марія Грекова</i>	
ОРГАНІЗАЦІЯ ЕФЕКТИВНОГО ДОКУМЕНТООБІГУ	267
<i>Олена Вдовіна</i>	
НАУКОВА РОЗВІДКА ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ЕЛЕКТРОННОГО ДІЛОВОДСТВА У СИСТЕМІ УКРАЇНСЬКОГО СУДОЧИНСТВА	272
<i>Кирило Козловський</i>	
КРЕАТИВНІ ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ІНДУСТРІЇ: МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ	283

Євген Кочанжі

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ НА ВІДЕОІГРОВУ
ТЕМАТИКУ ДЛЯ СОЦІАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ YOUTUBE..... 290

Олена Татакі, Дмитро Татакі

ДОКУМЕНТНА СКЛАДОВА ПРАВОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ 296

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ. ЖУРНАЛІСТИКА

Анастасія Борівська, Анастасія Бурдужа

ТЕЛЕВІЗІЙНА ЕКСТРЕМАЛЬНА
ТРЕВЕЛ-ЖУРНАЛІСТИКА:
ПРОФЕСІЙНО-ЕТИЧНИЙ АСПЕКТ 302

Крістіна Вадовська

ДУХОВНІСТЬ І МОРАЛЬНЕ
ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ..... 309

Руслана Дзюба

СУЧАСНІ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЇ У РОБОТІ ЗМІ 321

Владислава Зачко

ІМІДЖ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВОЛОДИМИРА
ЗЕЛЕНСЬКОГО ЯК ЧИННИК ПОЛІТИЧНОГО УСПІХУ 327

Євген Кочанжі

ВИТОКИ НЕГАТИВНОГО СПРИЙНЯТТЯ ІМІДЖУ
АНТОНА ЛОГВІНОВА ГЕЙМЕРСЬКОЮ СПІЛЬНОТОЮ..... 335

Валентина Кубко, Вікторія Нікітюк

СУТНІСТЬ, МІСІЯ ТА ЗАВДАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ 344

Юлія Кухарская

ПРОБЛЕМА ТОЛЕРАНТНОСТІ В 21 ВЕКЕ.
РАЗНИЦА МЕЖДУ ТЕРПЕНИЕМ И ПРИНЯТИЕМ..... 349

Віолетта Лавренюк,

Роман Кононюк, Нікіта Сторчовий

НЕВЕРБАЛЬНЕ СПІЛКУВАННЯ
ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД ДІЯЛЬНОСТІ 354

Олена Панькевич

ЖУРНАЛІСТИКА РІШЕНЬ ЯК НОВИЙ НАПРЯМ
УКРАЇНСЬКИХ МЕДІА..... 359

<i>Анна Петрусьова</i> СПРИЙНЯТТЯ ІМІДЖУ ТОМА ГОЛЛАНДА У КІНОВСЕСВІТІ MARVEL	363
<i>Карина Рахметова</i> СОЦІАЛЬНА РЕКЛАМА ЯК СКЛАДОВА ІНТЕГРОВАНИХ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ БЛАГОДІЙНИХ ФОНДІВ ОДЕСИ.....	373
<i>Тетяна Рибачук</i> ПРЯМІ ПРОДАЖІ ТА ТЕЛЕФОННИЙ МАРКЕТИНГ: ТЕХНІКИ ЗАСТОСУВАННЯ	379
<i>Зайниддин Хўжаназаров, Зарифжон Худойбердиев, Мансур Мустафоев</i> СОЦІАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІИ.....	386
<i>Анастасія Черепкіна</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОСУВАННЯ НЕФОРМАЛЬНИХ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ В ОДЕСІ.....	391
<i>Дар'я Четверенко</i> ПРОФЕСІОНАЛІЗМ ЯК МОРАЛЬНА РИСА ОСОБИСТОСТІ	397
<i>Кирило Чумаченко</i> ДЕЗІНФОРМАЦІЯ У ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	404
<i>Інна Шипицина, Світлана Мельник</i> ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА ЕТИКЕТ СУЧАСНОГО РЕФЕРЕНТА.....	410
<i>Марія Якубовська</i> ОСМИСЛЕННЯ ПРОСТОРУ У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ТВОРІ	417
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	427

Інна Шипицина, Світлана Мельник
Одеський національний політехнічний університет,
м. Одеса, Україна

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА ЕТИКЕТ СУЧАСНОГО РЕФЕРЕНТА

Часто буває так, що фахівці певної галузі не вміють правильно та ефективно вести ділову бесіду і, як наслідок, не можуть здолати комунікативні та етичні бар'єри. Цю проблему допоможе вирішити наявність професійного етичного кодексу, де сформовано певну систему норм поведінки та правил спілкування для представника певної професійної галузі. Наявність професійного етичного кодексу також підвищує статус професії в соціумі і допомагає нормувати та регулювати комунікаційні процеси і поведінкові моделі фахівців у рамках їхньої професійної діяльності. У статті досліджено професійну етику та професійний етичний кодекс референта.

Ключові слова: референт, професійна етика референта, професійний етичний кодекс референта.

Часто бывает так, что специалисты данной отрасли не умеют правильно и эффективно вести деловую беседу и, как следствие, не могут преодолеть коммуникативные и этические барьеры. Эту проблему поможет решить наличие профессионального этического кодекса, где сформировано определенную систему норм поведения и правил общения для представителя определенной профессиональной области. Наличие профессионального этического кодекса также повышает статус профессии в социуме и помогает нормировать и регулировать коммуникационные процессы и поведенческие модели специалистов в рамках их профессиональной деятельности. В статье исследовано профессиональную этику и профессиональный этический кодекс референта.

Ключевые слова: референт, профессиональная этика референта, профессиональный этический кодекс референта.

It is often the case that professionals in a particular industry are not able to conduct a business conversation properly and efficiently and, as a result, cannot overcome communication and ethical barriers.

This problem will be helped by the existence of a professional code of ethics, which forms a certain system of rules of conduct and rules of communication for a representative of a particular professional field. Having a professional code of ethics so enhances the status of the profession in society and helps to normalize and regulate communication processes and behavioural

models of professionals in the framework of their professional activity. The article examines the professional ethics and professional code of ethics of the referent.

Keywords: referent professional ethics of the referent, professional code of ethics of the referent.

За сучасних умов, коли формуються ринкові відносини, розбудовується громадянське суспільство і правова держава, зростання вільного саморегулювання в праці, підсилення моральних чинників у системі її мотивації, гуманізація різних сфер праці спричиняє постійне розширення кола професій, що претендують на формування власних морально-етичних кодексів. Крім традиційно відомих – медичної, педагогічної та юридичної, поряд з дипломатичною та військовою етикою, з'являються й інші – міліцейська, спортивна, етика вченого й журналіста, інженера, спортсмена тощо.

Таке зростання значення дотримання етичних норм в процесі здійснення професійної діяльності забезпечує широке використання терміну «професійна етика референта». Проте проблемі визначення сутності цього поняття та основних складових приділено недостатньо уваги (поодинокі статті (О. Глюза, О.Клименко, Г. Савчук, Я. Чепуренко) та розділи в навчальній літературі з референтської і секретарської справи, менеджменту (В. Варенко, О. Гойхман, Н. Зозуля, Л. Скібіцька)), в результаті чого виникають дискусії в науковій і практичній сфері стосовно визначення місця і ролі професійної етики в професійному середовищі референтів.

Відтак, метою нашої **розвідки** є дефінування поняття «професійна етика референта» та визначення ключових вимог до професійної поведінки сучасного референта.

Орієнтуючись на теоретичні здобутки вітчизняних і зарубіжних науковців у галузі деонтологій, пропонуємо таке визначення професійної етики референта: це сукупність певних обов'язків, норм і правил поведінки, морально-етичних настанов та ціннісних орієнтацій, що регулюють поведінку фахівця-референта на основі загальнолюдських моральних цінностей і підтримують моральний престиж професійних груп в суспільстві [1, 3, 7,11, 14].

Головним завданням професійної етики, безперечно, є формування певної системи норм поведінки та правил спілкування, які б регулювали взаємовідносини представників певної професії.

Завдання професійної етики референта: аналіз специфіки професійної моралі, закономірностей її динаміки; визначення основних принципів професійних кодексів, їх значення для формування етичної поведінки фахівця; визначення ролі корпоративної етики; формування уявлень про сучасний діловий етикет; сприяння розвитку професійної ідентичності; виховання толерантного ставлення до представників інших професій[2].

Ми вважаємо, що завданнями професійної етики також є комплекс заходів, націлений на всебічне вивчення аспектів професійного спілкування фахівців певної галузі, а саме:

1. Вивчення специфіки професії задля кращого розуміння всіх проблем професійної комунікації.

2. Аналіз професійного середовища. Це необхідно для того, щоб встановити рівні професійних відносин та визначити точки дотику професійної сфери з соціумом.

3. Виокремлення основних вимог до фахівців у сфері професійної комунікації.

4. Створення кодексу професійної етики задля нормування та регулювання комунікаційних процесів та поведінкових моделей фахівців у рамках професійної діяльності.

Тож, можна сказати, що основним завданням професійної етики є формування певної системи норм поведінки та правил спілкування для представника певної професійної галузі, які відображуються у кодексі професійної етики.

Зміст професійної етики визначається наявністю та функціонуванням специфічних понять, які являють собою конкретизацію більш загальних, широких понять загальнолюдської моралі стосовно до умов певного виду діяльності: професійний обов'язок, професійна відповідальність, професійна совість, професійна справедливість, професійна честь та професійна гідність, моральна культура та професійний такт [6]; діловий та службовий етикет [8]; культура спілкування, милосердя, повага, толерантність та співчуття [9]; ввічливість, тактовність та порядність [7].

Кодекси регламентують поведінку спеціаліста у складних етичних ситуаціях, характерних для даної професії, підвищують статус професійної спільноти в соціумі, формують довіру до представників даної професії. Також кодекс посилює значимість приналежності до професії, його прийняття побічно може бути обрядом ініціації, актом «звернення в професію» (наприклад, прийняття клятви Гіппократа і допуск до лікувальної роботи у лікарів) [13]. Створення перших професійно-етичних кодексів належить до періоду ремісничого поділу праці в умовах становлення середньовічних цехів у XI-XII столітті. Саме тоді вперше констатують наявність у цехових статутах ряду моральних вимог стосовно професії, характеру праці, співучасникам праці [12].

Розглядаючи статус професійного етичного кодексу серед класу інших нормативних документів слід зазначити, що етичний кодекс є

офіційним документом бізнес-компанії. Переоцінити значення професійного етичного кодексу дуже важко. Його наявність, для певної професії, є своєрідним «знаком якості», тобто вказує на більш якісний рівень надання послуг та соціальну значимість професії.

Умовно структуру кодексу професійної етики можна поділити на теоретичну частину, де вказуються головні моральні та етичні цінності організації та практичну частину, де наводяться конкретні правила та стандарти поведінки. Існує п'ять основних етапів розробки та впровадження професійного етичного кодексу: дослідження і діагностика ситуації; розробка концепції; формулювання основних положень кодексу; обговорення, коректування і прийняття; впровадження [13].

Сучасне суспільство характеризується існуванням численних професій, кожна з яких передбачає наявність певних норм і принципів поведінки у професійному середовищі, тобто професійну етику.

Різні види професійної етики мають свої традиції, що свідчить про наявність наступності основних етичних норм, вироблених представниками тієї чи іншої професії протягом сторіч.

Сьогодні ж референт – це універсальний (і свого роду унікальний) фахівець, що може практично все. А для цього, зрозуміло, він повинен володіти відповідними знаннями із найрізноманітніших галузей науки і техніки, зокрема, інформатики, педагогіки, психології, документознавства, етики і естетики, мовознавства та ін. [2].

У сформованій практиці оцінки праці референта прийнято виділяти такі ділові якості, як: професійна майстерність, ініціативність, організованість, відповідальність, пунктуальність, поінформованість, дипломатичність, уміння зберігати службову таємницю, гарна пам'ять, відданість роботі, уміння швидко вслухатись в суть подій чи явищ,

товариський характер і контактність, розумна обережність у прийнятті рішень, артистизм.

Референт повинен мати здібності до швидкого засвоєння нових знань, передових технологій та впроваджувати їх у практику повсякденної роботи. Про це свідчать і кваліфікаційні вимоги до фахівців цього профілю, в яких зазначено, що спеціаліст повинен здобути базову вищу освіту, бажано у сфері інформаційного та організованого супроводу управлінської діяльності. У деяких навчальних закладах вводяться окремі дисципліни або комплекси дисциплін із зазначеного напрямку, готують безпосередньо референтів або референтів-перекладачів [4].

Керуючись розглянутою структурою професійного етичного кодексу розробимо кодекс професійної етики референта, що складатиме теоретичну та практичну частини. У теоретичній частині буде висвітлено головні моральні та етичні цінності професії, а у практичній – конкретні правила та стандарти поведінки референта [10].

На кінцевому етапі створення зміст кодексу професійної етики референта матиме наступний вигляд: §1. Загальне значення професійної етики та професійного етичного кодексу для суспільства; §2. Моральна та етична цінність професії секретар-референт; §3. Основа ділової комунікації; §4. Види комунікативних бар'єрів і шляхи їх подолання; §5. Вербальна і невербальна комунікація під час ділової взаємодії; §6. Правила ведення телефонної та електронної розмови; §7. Прикінцеві положення.

Список використаних джерел

1. Алексеєнко А.П., Карпенко К.І., Гончаренко Л.О., Дайнека В.В. Професійна етика вищої освіти: навч. посіб. Харків: ХНМУ, 2015. 77 с.

2. Білик Н. І. Професійна етика фахівців документної та інформаційної сфери. *Інформаційно-документаційне забезпечення*

сучасного суспільства: зб. матеріалів Всеукраїнської наук.-практ. конф., Київ, 19-20 травня 2016 р. Київ: ДУТ, 2016. С. 12-14.

3. Бралатан В.П., Гуцаленко Л.В., Здирко Н.Г. Професійна етика: навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2011. 252 с.

4. Гойхман О. Я. Теория и практика референтской деятельности: учеб. пособ. Харків : Ліра, 2001. 272 с.

5. Кубко В. П. Процес створення корпоративних кодексів. *Труди Одеського політехнічного університету*. 2008. Вып. 1 (29). С. 313-317.

6. Лавриненко В. Н., Чернишова Л. І. Психологія і етика ділової бесіди : навч. посіб. Харків: Юрайт, 2008. 327 с.

7. Мовчан В. С. Етика: навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 483 с.

8. Палеха Ю.І. Етика ділових відносин : навч. посіб. для студ. ВНЗ Київ: Кондор, 2008. 354 с.

9. Прищак М. Д., Лесько О. Й. Етика та психологія ділових відносин: навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2016. 151 с.

10. Скакун Л. С. Професійна етика бухгалтера: поняття та складові. *Вісник ЖДТУ*. 2007. №3 (41). С. 103-113.

11. Тофтул М. Г. Етика: підруч. Житомир: ЖДУ ім.І.Франка, 2011. 448 с.

12. Штолма Л. Н. Роль етики у професійній діяльності фахівця. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського*. Серія : Педагогічні науки. 2012. Вип. 1.36. С. 72-75.

13. Стернин І, Панферова Н. Типологія етичних кодексів. URL: <http://psychologis.com.ua/-1-661.htm>. Дата звернення 12.01.2020 р.

14. Sarapaty A. Etykazawodowa. Warszawa : Książka i Wiedza, 1971. 327 p.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Merzoug Djamel – PhD engineering science, University Saad Dahleb Blida 01 (Algeria).

Абидова Зарнигор – асистент Бухарського інженерно-технологічного інституту (Узбекистан).

Асраев Зафар Ризакулович – старший преподаватель кафедри ИКТ Бухарського інженерно-технологічного інституту (Узбекистан).

Бірюкова Тетяна Леонідівна – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри інформаційної діяльності і медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Борівська Анастасія Миколаївна – студентка 3 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 061 «Журналістика») гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Брайченко Світлана Леонідівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Бурдужа Анастасія – студентка 3 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 061 «Журналістика») гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Вадовська Крістіна Максимівна – студентка 3 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 061 «Журналістика») українсько-німецького інституту Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Вдовіна Олена Олександрівна – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна).

Вязун Юлія Сергіївна – студентка 2 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна).

Грекова Марія – студентка 2 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Дзюба Руслана – студентка 2 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна).

Дяченко Катерина Олександрівна – студентка другого (магістерського) рівня підготовки гуманітарного факультету Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна).

Зачко Владислава Ігорівна – студентка 4 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Заявигдинова Нафиса – доцент Бухарського інженерно-технологічного інституту (Узбекистан).

Зірчак Ганна Петрівна – старший викладач кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Карась Олена – аспірантка 2 року навчання спеціальності 015 – професійна освіта Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (Україна).

Кірчук Інна Іллівна – студентка 4 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Козловський Кирило Дмитрович – студент 3 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Кононюк Роман Вікторович – студент 2 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій Одеського національного політехнічного університету (Одеса, Україна).

Кочанжі Євген Едуардович – студент 4 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Кубко Валентина Петрівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Кухарська Юлія – студентка 3 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 061 «Журналістика») гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Лаба Оксана Василівна – асистентка кафедри документознавства та інформаційної діяльності Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (Україна).

Лавренюк Віолетта Василівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Лугова Тетяна Анатоліївна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Малайко Надія Сергіївна – студентка 4 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Марущак Дарія – студент 1 курсу другого (магістерського) рівня підготовки (спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Масі Наталя Іванівна – старший викладач кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Мельник Світлана Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Мирзаев Олим Саидович – старший преподаватель кафедры физической культуры Бухарского инженерно-технологического института (Узбекистан).

Муродова Зарина Рашидовна – ассистент Бухарского инженерно-технологического института (Узбекистан).

Муртазоев Азамат Суннатулла угли – магистрант Бухарского инженерно-технологического института (Узбекистан).

Мустафоев Мансур Равшан угли – студент 2 курса Бухарского инженерно-технологического института (Узбекистан).

Нікітюк Вікторія Олегівна – студентка 3 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 061 «Журналістика») гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Омеко Іван Андрійович – студент 2 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки українсько-німецького інституту Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Панькевич Олена Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Петрусьова Анна Віталіївна – студентка 4 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Попушова Ельвіра Володимирівна – студентка 4 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») українсько-німецького інституту Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Рахматов Санъат Султонович – старший преподаватель кафедры информационных коммуникационных систем управления технологическими процессами Бухарского инженерно-технологического института (Узбекистан).

Рахметова Карина Русланівна – студентка 4 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 061 «Журналістика») факультет журналістики Національного університету «Одеська юридична академія» (Україна).

Рибачук Тетяна Сергіївна – студентка 4 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 061 «Журналістика») факультет журналістики Національного університету «Одеська юридична академія» (Україна).

Сакута Анна Костянтинівна – студентка 3 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Сариев Рустам – докторант Бухарського інженерно-технологічного інституту (Узбекистан).

Сидорчук Ярослава Василівна – старший лаборант кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Сладкова Марі – студентка 1 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») українсько-німецького інституту Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Сорока Лоліта Сергіївна – студентка 4 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Сторчовий Нікіта Юрійович – студент 2 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій Одеського національного політехнічного університету (Одеса, Україна).

Татакі Дмитро Дмитрович – старший викладач кафедри міжнародних відносин та права Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Татакі Олена Олегівна – старший викладач кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Фатуллоев Умед – студент Бухарського інженерно-технологічного інституту (Узбекистан).

Ханієва Мілана Хасанівна – студентка 3 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Худойбердиев Зарифжон Нурмухаммадович – студент 2 курсу Бухарського інженерно-технологічного інституту (Узбекистан).

Хўжаназаров Зайниддин Рашидович – асистент Бухарського інженерно-технологічного інституту (Узбекистан).

Черепкіна Анастасія – студентка 4 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 061 «Журналістика») факультет журналістики Національного університету «Одеська юридична академія» (Україна).

Четверенко Дар'я – студентка 3 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 061 «Журналістика») гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Чумаченко Кирило – студент 3 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки (спеціальність 061 «Журналістика») гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Шевадуцька Людмила Григорівна – студентка другого (магістерського) рівня підготовки (спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») інституту гуманітарної підготовки та державного управління Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (Україна).

Шевченко Олена Василівна – доктор наук із соціальних комунікацій, професор кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Шевченко Юлія Геннадіївна – студентка 4 курсу першого (бакалаврського) рівня підготовки факультету міжнародних відносин, політології та соціології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (Україна).

Шипіцина Інна – старший лаборант кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Якименко Наталія Олегівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна).

Якубовська Марія Георгіївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету (Україна).

Наукове видання

**Актуальні питання документознавства та інформаційної
діяльності: теорії та інновації**

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції
студентів, аспірантів та молодих науковців

Підписано до друку 18.03.2020. Формат 60×84 1/16. Папір офсетний

Ум. др. арк. 31.62. Обл.-вид. арк. 26,04. Зам. № 485.

Наклад 300 прим.

Видавець «ФОП Середняк Т.К.», 49000, Дніпро, 18, а/с 1212

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 4379 від 02.08.2012.

Ідентифікатор видавця в системі ISBN 7599

49000, Дніпро, 18, а/с 1212

тел. (063)-401-55-03, (056)-798-22-47

www.isbn.com.ua

Віддруковано на базі поліграфічно-видавничого центру «Адверта»

49000, Дніпро, Короленко 3 / 308

тел. (063)-401-55-03, (066)-773-57-49, (056)-798-22-47

E-mail: yuriysss@yahoo.com

www.isbn.com.ua

www.adverta.com.ua

www.facebook.com/adverta.Izdatelstvo

Научное издание

**Актуальные вопросы документоведения и информационной
деятельности: теории и инновации**

МАТЕРИАЛЫ

**V Международной научно-практической конференции
студентов, аспирантов и молодых ученых**

Подписано в печать 18.03.2020. Формат 60 × 84 1/16. Бумага офсетная
Условных. печат. л. 31.62. Уч.-изд. л. 26,04. Зак. № 485.
Тираж 300 экз.

Издатель «ФЛП Середняк Т.К.», 49000, Днепро, 18, а / я 1212
Свидетельство о внесении субъекта издательского дела в Государственный реестр
издателей, изготовителей и распространителей издательской продукции
ДК № 4379 от 02.08.2012.

Идентификатор издателя в системе ISBN 7599
тел. (063)-401-55-03, (066)-773-57-49, (056)-798-22-47
E-mail: yuriyss@yahoo.com
www.isbn.com.ua
www.adverta.com.ua
www.facebook.com/adverta.Izdatelstvo